

4. januar 2008

OPSVINGETS VINDERE OG TABERE MÅLT VED DEN BRANCHEMÆSSIGE BESKÆFTIGELSE

Beskæftigelsen er buldret i vejret siden 2003. Der er flere indikationer på, at toppen er ved at været nået. Analysen giver indsigt i opsvingets vindere og tabere målt på beskæftigelsen, samt ser på de seneste beskæftigelsestendenser.

At opsvinget hele vejen har været trukket af det private forbrug og boligmarkedet, afspejles ret tydeligt i de brancher der har haft størst beskæftigelsesmæssig fremgang siden 2003. Desuden afspejler stor beskæftigelsesfremgang for forretningsservice det faktum, at væksten i de danske virksomheder generelt har været høj de senere år.

Beskæftigelsens vindere og tabere under det nuværende økonomiske opsving

Top 10 (største stigninger først)	Bund 10 (største fald først)
Anden forretningsservice	Slagterier
It-service	Fremst. af ovne og køleanlæg
Entreprenørvirksomhed	Trykkerier
Engrosh. m. tekstiler og husholdningsart.	Fremst. af telemateriel
Tømrervirksomhed	Gummi- og plastindustri
Ejendomsmæglervirksomhed	Lufttransport
Restauranter	Møbelindustri
Rådgiv. ingeniører og arkitekter	Engrosh. m. maskiner og udstyr

Kilde: AErådet pba. Specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Ser man på de beskæftigelsesmæssige tabere under opsvinget, er industribrancherne klart i overtal. Generelt synes nedgangsbrancherne præget af rationaliseringer og ændringer i virksomhedsstrukturer herunder outsourcing, bl.a. som følge af øget konkurrence. Til det sidste hører også, at de senere års faldende dollar kan have presset nogle virksomheder hårdt.

Hertil skal det dog siges, at der findes flere industribrancher med beskæftigelsesmæssig fremgang siden 2003, men at den samlede industri beskæftigelsesmæssigt først er kommet sent med på opsvinget. Dels er der en generel nedadgående tendens i industriens beskæftigelse sfa. strukturelle skift i erhvervssammensætningen, dels er industrien mere afhængig af, hvad der sker i udlandet (vækst, valutakurser, osv.) sammenlignet med de mere hjemmemarkedsorienterede brancher. Ser man på de seneste tendenser i beskæftigelsen, kommer to industribrancher således med i top 10.

I bund 10 for de seneste beskæftigelsestendenser det sidste halve år optræder hele fire brancher fra bygge- og anlægssektoren – en sektor der ellers har været den helt store vinder under det nuværende opsving. Der er således flere indikationer på, at beskæftigelsen ikke alene er toppet men også er på vej ned i bygge- og anlægssektoren. Ligeledes kan man aflæse afmatningen på boligmarkedet i tilknyttede brancher. Det gælder fx ejendomsmæglere, hvor de senere års kraftige beskæftigelsesfremgang ser ud til at være stoppet. Det gælder også brancher, der leverer materialer til bygge- og anlægssektoren, hvor positive beskæftigelsestendenser er afløst af enten stop eller fald i 2007.

OPSVINGETS VINDERE OG TABERE MÅLT VED DEN BRANCHEMÆSSIGE BESKÆFTIGELSE

Dansk økonomi har været inde i et buldrende opsving siden 2003. Der er flere indikationer på, at vi er ved at nå toppen, hvorfor det er tid til at gøre status: Hvem har vundet mest og hvem har tabt mest under det nuværende opsving målt på beskæftigelsen. Analysen baseres på et detaljeret specialudtræk fra Danmarks Statistiks ATP-beskæftigelsesstatistik. I appendiks 1 er en kort beskrivelse af statistikken.

Top 10 brancher

Tabel 1 viser de 10 brancher, der har haft de største beskæftigelsesstigninger, fra beskæftigelsen vendte omkring 2. kvartal 2003 frem til og med 3. kvartal 2007 (nyeste tal). I top 10 ligger 8 service brancher og 2 brancher fra bygge- og anlægssektoren.

Tabel 1. Top 10 Beskæftigelsesbrancher under opsvinget

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	2. kv. 03 – 3. kv. 07		Andel af beskæftigelse	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.	2003	2007
Anden forretningservice	24,6	62,6	1,8	2,8
It-service	12,5	37,3	1,5	2,0
Entreprenørvirksomhed	10,5	26,3	1,8	2,2
Engrosh. m. tekstiler og husholdningsart.	7,7	26,2	1,4	1,6
Tømrervirksomhed	6,0	24,9	1,1	1,3
Ejendomsmæglervirksomhed	4,7	52,8	0,4	0,6
Restauranter	4,7	18,2	1,2	1,3
Rådgiv. ingeniører og arkitekter	4,6	14,5	1,4	1,6
Detailh. m. beklædning og fodtøj	4,3	32,0	0,6	0,8
Autohandel	4,3	14,7	1,3	1,4

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Beskæftigelses top-10 afspejler i høj grad, hvad det er, der har trukket højkonjunktoren i dansk økonomi de senere år. Nemlig boligmarkedet (Entreprenør- og Tømrervirksomhed, Ejendomsmæglervirksomhed og til dels Rådgivende ingeniører og arkitekter) og det private forbrug (Restauranter, Detailh. m. beklædning og fodtøj samt Autohandel). Desuden afspejler fremgangen i Engroshandelsbrancherne og Anden forretningservice samt IT-service, at der har været godt gang i væksten i de danske virksomheder generelt.

Anden forretningservice, der har haft den største beskæftigelsesfremgang over perioden, dækker bl.a. over vikarbureauer, indretningsarkitekter, arbejdsformidling, fotografisk virksomhed, pakkerier mv.

Industrien glimrer umiddelbart ved sit fravær i tabel 1. Det skyldes, at industrien beskæftigelsesmæssigt er kommet meget sent med på opsvinget, jf. afsnittet om industrien nedenfor. Ser man derimod på de allerseneste beskæftigelsestendenser, dvs. beskæftigelsesudviklingen fra vinterhalvåret 2006 (4.kvt. 06/1. kvt. 07) til sommerhalvåret 2007 (2.kvt. 07/3. kvt. 07)¹, kommer to industribrancher dog med i top 10: Det gælder Fremst. af it-udstyr og el-motorer samt Fremst. af industrimaskiner.

Tabel 2. Top 10 Beskæftigelsesbrancher seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
Anden forretningservice *	3,4	5,7
Engrosh. m. tekstiler og husholdningsart. *	1,8	5,1
Fremst. af it-udstyr og el-motorer	1,7	7,0
El-installationsvirksomhed	1,3	4,9
It-service *	1,2	2,7
Rådgiv. ingeniører og arkitekter *	1,2	3,4
Fremst. af industrimaskiner	1,0	7,8
Elforsyning ¹⁾	0,8	12,5
Supermarkeder og kolonialhandel	0,8	2,5
Engrosh. m. øvrige råvarer	0,8	4,0

* gengangere fra tabel 1.

1) Stigningen inden for elforsyning afspejler formentlig at nogle virksomheder har skiftet branche eller også, at der er sket fusioner på tværs af brancher.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Derudover er der, sammenlignet med tabel 1, fire gengangere (markeret med *) i tabel 2. El-installationsvirksomhed er nu den eneste branche, der er med fra bygge- og anlægssektoren.

Bund 10 brancher

Tabel 3 viser de 10 brancher, der har haft de største beskæftigelsesfald under det nuværende opsving. I bund 10 ligger på de 5 ”øverste” pladser 5 industribrancher, mens Lufttransport kommer ind på en 6. plads. På de øvrige 4 pladser kommer 1 industribranche og 3 servicebrancher.

¹ For at modvirke sving i beskæftigelsen, der ikke har nogen økonomisk fortolkning, er det bedre at se på den halvårlige eller trendmæssige beskæftigelsesudvikling i ATP-statistikken frem for den rene sæsonkorrigerede udvikling.

Tabel 3. Bund 10 Beskæftigelsesbrancher under opsvinget

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	2. kv. 03 – 3. kv. 07		Andel af beskæftigelse	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.	2003	2007
Slagterier	-5,4	-24,0	1,0	0,7
Fremst. af ovne og køleanlæg	-3,4	-16,8	0,9	0,7
Trykkerier	-3,2	-26,8	0,6	0,4
Fremst. af telemateriel	-2,4	-28,4	0,4	0,3
Gummi- og plastindustri	-2,3	-11,3	1,0	0,8
Lufttransport	-2,3	-17,7	0,6	0,5
Møbelindustri	-2,0	-11,1	0,8	0,7
Engrosh. m. maskiner og udstyr	-1,9	-4,2	2,1	1,9
Tankstationer ¹⁾	-1,6	-36,1	0,2	0,1
Engrosh. m. korn og foderstof	-1,2	-22,0	0,2	0,2

1) Faldet for Tankstationer afspejler formentlig, at nogle virksomheder har skiftet branche eller også, at der er sket fusioner til andre brancher.

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Beskæftigelses bund-10 afspejler i nogen grad brancher præget af rationaliseringer og ændringer i virksomhedsstrukturer, herunder outsourcing bl.a. som følge af øget konkurrence – det gælder fx Slagterier, Fremstilling af ovne og køleanlæg, Fremstilling af telemateriel og Luftfart. At Møbelindustrien også ligger i bund 10, kan afspejle, at denne branche har været presset af de senere års faldende dollar og/eller, at branchen har gjort øget brug af outsourcing.

Tabel 4 viser de ti brancher, der har haft de største fald i beskæftigelsen det seneste halve år.

Tabel 4. Bund 10 Beskæftigelsesbrancher seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
Tankstationer ^{1)*}	-0,7	-18,8
Post og tele	-0,6	-1,4
Slagterier*	-0,6	-3,5
Trykkerier*	-0,6	-5,9
Entreprenørvirksomhed	-0,5	-0,9
Murervirksomhed	-0,5	-3,4
Tømrervirksomhed	-0,4	-1,3
Maskinstationer og anlægsgartnere	-0,4	-5,9
Fremst. af husholdningsapparater	-0,3	-11,1
VVS-virksomhed	-0,3	-1,8

1) Faldet for tankstationer afspejler formentlig at nogle virksomheder har skiftet branche eller også, at der er sket fusioner til andre brancher.

* gengangere fra tabel 3.

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

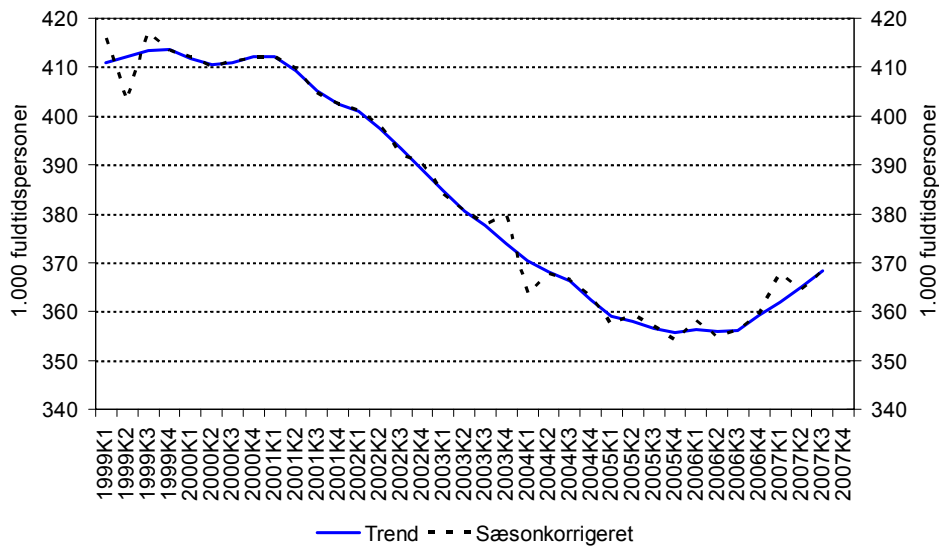
Ift. tabel 3 er der kun tre gengangere, som dog ligger i ”toppen” af bunden. Det interessante ved tabel 4 er, at vi nu har fire brancher med fra bygge- og anlægssektoren – en sektor der ellers har været den helt store vinder under det nuværende opsving. Der er således flere indikationer på, at beskæftigelsen er toppet og er på vej ned i bygge- og anlægssektoren, jf. afsnittet om bygge- og anlægssektoren nedenfor.

I det følgende ses der nærmere på beskæftigelsesudviklingen i de tre private hovederhverv.

Industrien

Industrien er rent beskæftigelsesmæssigt kommet meget sent med på opsvinget. Dels er der en generel nedadgående tendens i industriens beskæftigelse sfa. strukturelle skift i erhvervssammensætningen, dels er industrien mere afhængig af, hvad der sker i udlandet (vækst, valutamæssigt, mv.) sammenlignet med de private serviceerhverv og bygge- og anlægssektoren, der er mere hjemmemarkedsorienterede. Det er derfor først gennem det seneste år, der trendmæssig har været fremgang i industriens beskæftigelse. Det viser figur 1.

Figur 1. Udviklingen i industriens beskæftigelse

Anm.: Egen sæsonkorrektur hvor trenden er udtrukket fra sæsonkorrektionen.
 Kilde: AERådet pba. Specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Ud af de 36 industribrancher der findes i den detaljerede ATP-opgørelse, har 15 haft beskæftigelsesmæssig fremgang, mens 21 har haft tilbagegang under det nuværende opsving. Det er altså langt fra en generel tendens, at industribeskæftigelsen kun kan være faldende. Ud af de industribrancher, der har haft fremgang i beskæftigelsen, tilhører ca. halvdelen jern- og metalindustrien.

Industriens top 5

At jern- og metalindustrien har klaret sig relativt godt afspejles også, når man betragter de fem industribrancher, der har haft størst beskæftigelsesfremgang under opsvinget. Her indtager jern- og metalbrancher de fire øverste pladser. Derudover har de industribrancher, der leverer materialer til bygge- og anlægssektoren klaret sig godt. Det gælder fx Træindustri, der ligger på en 5. plads. Det skal dog dertil siges, at afmatningen på det danske boligmarked også kan aflæses i beskæftigelsesudviklingen for de industribrancher, der leverer materialer til bygge- og anlægssektoren. De positive beskæftigelsestendenser er her afløst af enten stop eller fald i 2007.

Tabel 5. Top 5 Industri beskæftigelsesbrancher under opsvinget

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	2. kv. 03 – 3. kv. 07		Andel af beskæftigelse	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.	2003	2007
Fremst. af it-udstyr og el-motorer	4,2	19,4	1,0	1,1
Fremst. af medicinsk udstyr og ure	2,3	15,8	0,7	0,7
Fremst. af skibsmotorer og pumper	2,2	11,2	0,9	0,9
Fremst. af byggematerialer af metal	2,2	8,9	1,1	1,2
Træindustri	1,4	10,9	0,6	0,6

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Ser man på den seneste beskæftigelsestendens, er udviklingen for industrien overordnet set positiv, jf. figur 1. Tabel 6 viser de fem industribrancher, der det seneste halve år har haft størst fremgang i beskæftigelsen. To er gengangere fra tabel 5. Derudover er endnu en jern- og metalbranche kommet med, nemlig Fremst. af industrimaskiner. Beskæftigelsesfremgangen i denne branche kan afspejle, at der i industrieksporten af maskiner og transportmidler ifølge udenrigshandelsstatistikken har været pæn fremgang i 2007, når man korrigerer for, at prisen på disse eksportvarer er faldet noget i år.

Tabel 6. Top 5 industribeskæftigelsesbrancher seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
Fremst. af it-udstyr og el-motorer *	1,7	7,0
Fremst. af industrimaskiner	1,0	7,8
Anden fødevarerindustri	0,8	3,0
Fremst. Af skibsmotorer og pumper *	0,7	3,1
Forlagsvirksomhed ¹⁾	0,5	5,9

* gengangere fra tabel 5.

1) Fremgangen i forlagsvirksomhed ser ud til skyldes et teknisk brancheskift, idet der samtidig har været nedgang i dagbladsindustrien.

Anm.: Sæsonkorrigerede tal. Anden fødevarerindustri dækker foder, brød, chips, syltetøj, slik, pasta, ketchup, babymad, mv.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Industriens bund 5

Ser man de på de fem industribrancher, der har klaret sig dårligst, er der dog også to brancher fra jern- og metalindustrien. Ellers er billedet lidt mere blandet med slagterier fra fødevarerindustrien, der har haft den største beskæftigelsestilbagegang under opsvinget. Fuldtidsbeskæftigelsen er her faldet med næsten 25 pct. Trykkerier og Fremst. af telemateriel har haft endnu større procentuel beskæftigelsestilbagegang.

Tabel 7. Bund 5 Industribrancher

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	2. kv. 03 – 3. kv. 07		Andel af beskæftigelse	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.	2003	2007
Slagterier	-5,4	-24,0	1,0	0,7
Fremst. af ovne og køleanlæg	-3,4	-16,8	0,9	0,7
Trykkerier	-3,2	-26,8	0,6	0,4
Fremst. af telemateriel	-2,4	-28,4	0,4	0,3
Gummi- og plastindustri	-2,3	-11,3	1,0	0,8

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Generelt er den negative beskæftigelsestendens for de industribrancher, der har haft størst tilbagegang, bremset noget op i 2007. På trods heraf indtager slagterierne fortsat ”top”placeringen i bunden, hvad angår beskæftigelsesfald det seneste halve år. Det viser tabel 8 med bund 5 industribrancher det seneste halve år. Ligeledes genfindes Trykkerier fra tabel 7.

Tabel 8. Bund 5 industribeskæftigelsesbrancher seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
Slagterier*	-0,6	-3,5
Trykkerier*	-0,6	-5,9
Fremst. af husholdningsapparater	-0,3	-11,1
Medicinalindustri	-0,3	-1,6
Møbelindustri	-0,3	-1,6

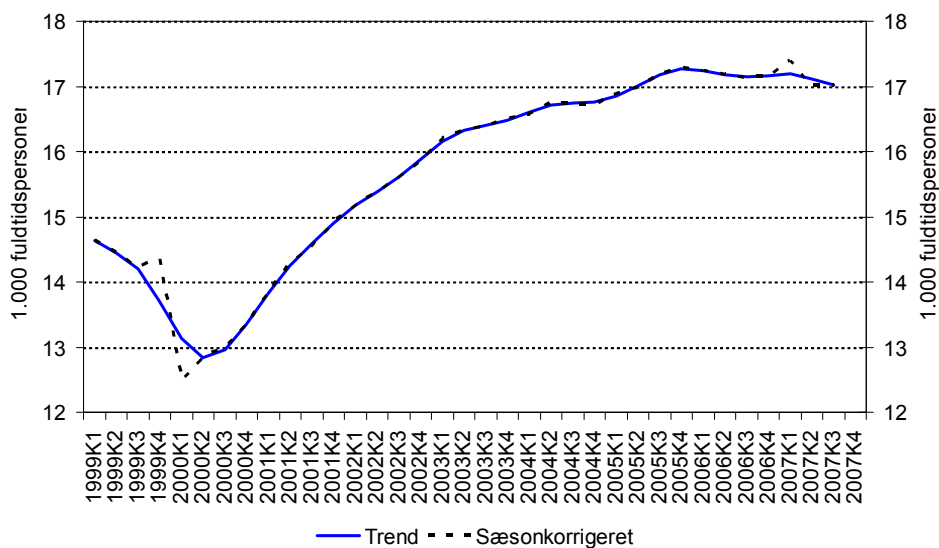
* gengangere fra tabel 7.

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Noget overraskende finder man medicinalindustrien blandt de fem industribrancher, der har haft den største beskæftigelsestilbagegang det seneste halve år. Medicinalindustrien er en af de industribrancher, der har trodsset den ellers kraftigt nedadgående beskæftigelsestendens siden 2000. De seneste to år ser fremgangen dog ud til at være stoppet, og der har siden udgangen af 2005 været en svag nedadgående tendens. Det viser figur 2.

Figur 2. Beskæftigelsesudviklingen i medicinalindustrien

Anm.: Egen sæsonkorrektion hvor trenden er udtrukket fra sæsonkorrektionen.
 Kilde: AErådet pba. Specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Samlet er industrien kommet sent med på opsvinget, men der er ingen tvivl om en overordnet beskæftigelsesfremgang i 2007, der afspejler, at dansk industri har haft et vækstmæssigt godt år i 2007. Styrken i beskæftigelsesfremgangen har dog været overraskende kraftig. Normalt siger man, at en uændret beskæftigelse er en positiv beskæftigelsessituation for industrien. I det lys må den senere udvikling betegnes som fremragende².

Beskæftigelsesindikatoren peger umiddelbart på fortsat fremgang for industriens beskæftigelse i 4. kvartal 2007, men ellers er det forventningen, at industribeskæftigelsen på mere overordnet plan vil begynde at falde igen i takt med en ventet normalisering af aktivitetsfremgangen i industrien.

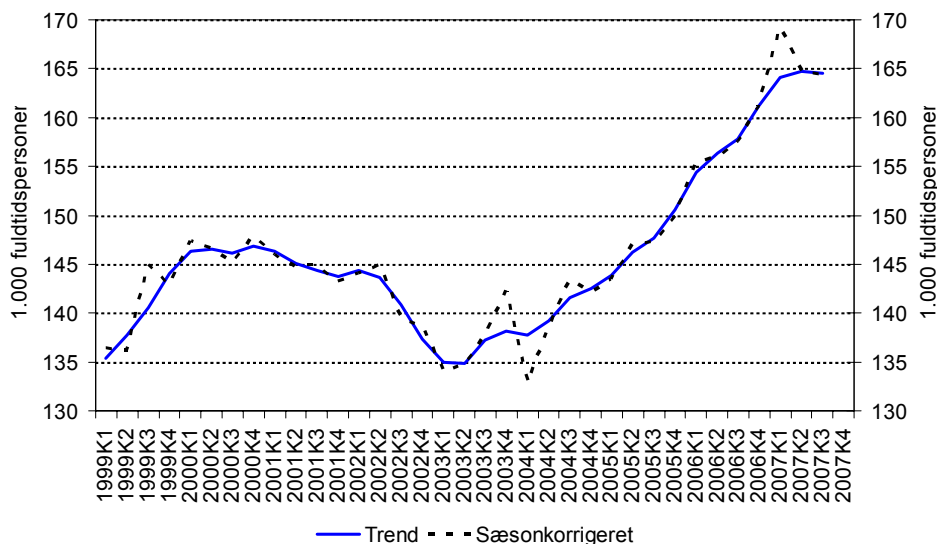
Bygge- og anlægssektoren

Bygge- og anlægssektoren har haft en hel enorm beskæftigelsesfremgang de senere år. Fra opsvingets start omkring 2. kvartal 2003 til og med 3. kvartal 2007 er beskæftigelsen ifølge ATP-statistikken steget med godt 29.500 fuldtidspersoner, svarende til en stigning på næsten 22 pct. Det viser beskæftigelsestrenden i figur 3. De nyeste tal tyder dog på, at beskæftigelsen i bygge- og anlægssektoren er bremset op og så småt er på vej ned igen fra det rekord høje niveau. Man skal tilbage til 1970'erne for at finde et højere be-

² Udviklingen skal dog ses i lyset af, at produktivitetsvæksten vurderet på basis af det nuværende grundlag har været svag eller direkte faldende for industrien i 2007. Normalt er industrien kendetegnet ved en meget høj produktivitetsvækst.

skæftigelsesniveau inden for bygge- og anlægssektoren sammenlignet med 2007.

Figur 3. Bygge- og anlægsbeskæftigelsen

Anm.: Egen sæsonkorrektur hvor trenden er udtrukket fra sæsonkorrektionen.
Kilde: AErådet pba. Specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Den kraftige beskæftigelsesfremgang i bygge- og anlægssektoren har været funderet på alle brancher under opsvinget. Det viser tabel 9.

Tabel 9. Beskæftigelsesudviklingen inden for bygge- og anlægssektoren under opsvinget

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	2. kv. 03 – 3. kv. 07		Andel af beskæftigelse	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.	2003	2007
Entreprenørvirksomhed	10,5	26,3	1,8	2,2
Tømrervirksomhed	6,0	24,9	1,1	1,3
El-installationsvirksomhed	4,2	16,7	1,1	1,3
Anden bygge- og anlægsvirksomhed	3,0	33,8	0,4	0,5
Murervirksomhed	2,2	20,3	0,5	0,6
Maler- og glarmestervirksomhed	1,7	16,1	0,5	0,5
VVS-virksomhed	1,4	9,2	0,7	0,7
I alt	29,6	21,9	6,2	7,1

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Det forhold, at der ses på trendkorrektionen, gør, at summen ikke passer med totalen, idet totalen viser trenden fra sæsonkorrektionen for den samlede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Den største absolutte beskæftigelsesfremgang findes inden for Entreprenørvirksomhed, hvor beskæftigelsen er steget med 10.500 fuldtidspersoner (26¼ pct.) fra 2. kvartal 2003 til 3. kvartal 2007 målt ved den trendmæssige

beskæftigelse. Den mindste beskæftigelsesfremgang målt både absolut og procentuelt findes inden for VVS-virksomhed³.

På nær branchen El-installationsvirksomhed er det indtrykket, at beskæftigelsesfremgangen er bremset op det seneste halve år og for de fleste brancher også er vendt. Der har fx været et fald i beskæftigelsen på omkring 500 fuldtidspersoner inden for Tømrervirksomhed, Murervirksomhed og Entreprenørvirksomhed det seneste halve år. Det viser tabel 10.

Tabel 10. B&A-beskæftigelsesudviklingen det seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
El-installationsvirksomhed	1,3	4,9
Anden bygge- og anlægsvirksomhed	0,1	0,9
Maler- og glarmestervirksomhed	-0,2	-1,9
VVS-virksomhed	-0,3	-1,8
Tømrervirksomhed	-0,4	-1,3
Murervirksomhed	-0,5	-3,4
Entreprenørvirksomhed	-0,5	-0,9

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

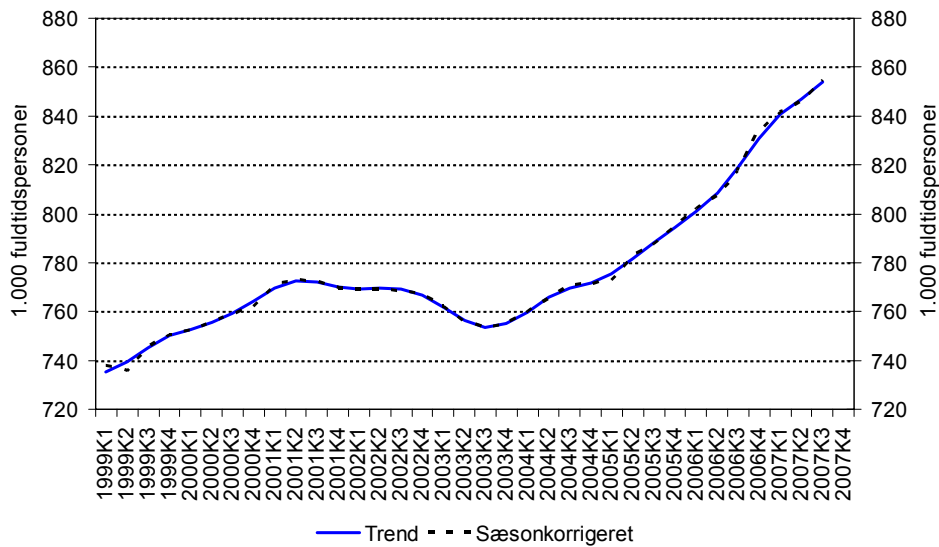
Beskæftigelsesindikatoren peger på yderligere beskæftigelses*nedgang* for bygge- og anlægssektoren i 4. kvartal 2007. Det er ligeledes forventningen, at bygge- og anlægsbeskæftigelsen vil fortsætte med at falde de kommende år som følge af afmatningen på boligmarkedet.

De private serviceerhverv

De private serviceerhverv har ligesom bygge- og anlægssektoren været med siden opsvingets start. Beskæftigelsen i de private serviceerhverv er steget med næsten 100.000 fuldtidspersoner fra 2. kvartal 2003 til 3. kvartal 2007. Det viser figur 4. Sammenlignet med udviklingen igennem 2006 er beskæftigelsesstigningen aftaget en smule i 2007.

³ Det skal hertil bemærkes, at ATP-statistikken kun fanger udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen.

Figur 4. Udviklingen i beskæftigelse i de private serviceerhverv

Anm.: Egen sæsonkorrektion hvor trenden er udtrukket fra sæsonkorrektionen.
 Kilde: AErådet pba. Specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Ud af 42 private servicebrancher har der været beskæftigelsesfremgang i 32 brancher (dvs. mere end 75 pct.), mens ni brancher har haft tilbagegang. Det er altså ikke alle de private servicebrancher, der har haft stigende beskæftigelse under det nuværende konjunkturopsving.

Top 10 private servicebrancher

Ser man på de ti private servicebrancher, der har klaret sig bedst, tilhører halvdelen gruppen Finansiering og forretningservice, mens den anden halvdel tilhører gruppen Handel, hotel og restauration.

Anden forretningservice (bl.a. vikarbureauer, indretningsarkitekter, arbejdsformidling, fotografisk virksomhed, pakkerier) har haft en fremgang på godt 24.500 fuldtidspersoner fra 2. kvartal 2003 til 3. kvartal 2007. Det svarer til en procentuel stigning på hele 62½ pct. Derefter kommer IT-service med 12.500 flere fuldtidsbeskæftigede (godt 37 pct. flere), mens engroshandel med tekstiler og husholdningsartikler indtager en 3. plads med 7.700 flere fuldtidsbeskæftigede. Dernæst kommer en række servicebrancher med mellem knap 4.000 og knap 5.000 flere fuldtidsbeskæftigede. Hertil hører ejendomsmæglerbranchen, hvor antallet af fuldtidsbeskæftigede er steget med mere end 50 pct.

Tabel 11. Top 10 Private servicebrancher

	Ændring		Andel af beskæftigelse	
	1.000	Pct.	2003	2007
Anden forretningservice	24,6	62,6	1,8	2,8
It-service	12,5	37,3	1,5	2,0
Engrosh. m. tekstiler og husholdningsart.	7,7	26,2	1,4	1,6
Ejendomsmæglervirksomhed	4,7	52,8	0,4	0,6
Restauranter	4,7	18,2	1,2	1,3
Rådgiv. ingeniører og arkitekter	4,6	14,5	1,4	1,6
Detailh. m. beklædning og fodtøj	4,3	32,0	0,6	0,8
Autohandel	4,3	14,7	1,3	1,4
Detailh. fra øvrige specialforretninger	3,9	20,4	0,9	1,0
Pengeinstitutter	3,8	9,2	1,9	2,0

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Ikke overraskende afspejler top 10 for de private servicebrancher dels den stærke udvikling på boligmarkedet (ejendomsmæglere, ingeniører og arkitekter, samt Pengeinstitutter), dels den stærke udvikling i det private forbrug (Restauranter, Detailhandel, Autohandel mv.). Endelig afspejler top 10 også, at virksomhederne har gjort øget brug af forretningservice (Anden forretningservice og IT-service) og engroshandel.

Tabel 12 viser de ti private servicebrancher, der har haft de største beskæftigelsesstigninger det seneste halve år. Syv ud af de ti brancher er gengangere fra tabel 11. Nye er Supermarkeder og kolonialhandel, Engrosh. m. øvrige råvarer samt Reklame og markedsføring.

Tabel 12. Top 10 Private servicebrancher seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
Anden forretningsservice *	3,4	5,7
Engrosh. m. tekstiler og husholdningsart.*	1,8	5,1
It-service*	1,2	2,7
Rådgiv. ingeniører og arkitekter*	1,2	3,4
Supermarkeder og kolonialhandel	0,8	2,5
Engrosh. m. øvrige råvarer	0,8	4,0
Detailh. m. beklædning og fodtøj*	0,7	4,0
Pengeinstitutter*	0,5	1,2
Reklame og markedsføring	0,4	4,3
Detailh. fra øvrige specialforretninger*	0,4	1,8

* gengangere fra tabel 11.

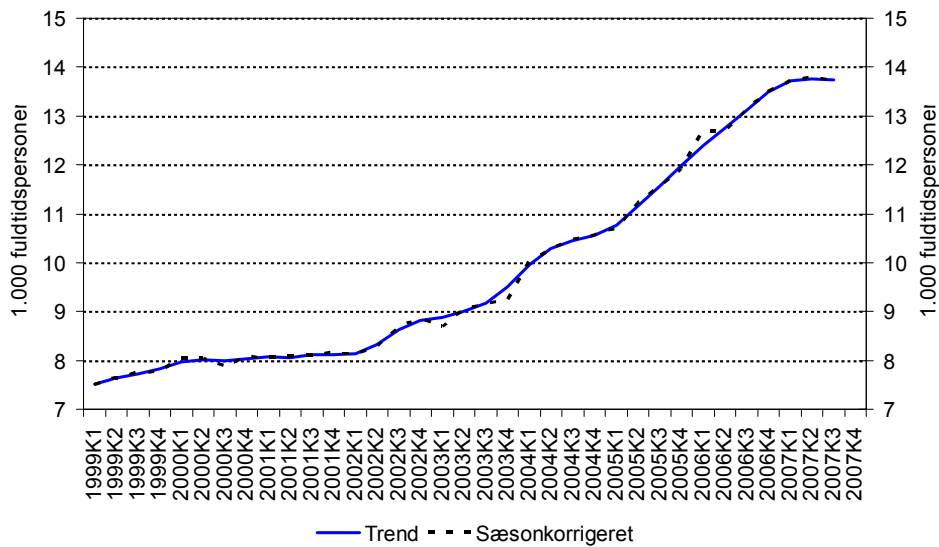
Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Restauranter, ejendomsmæglere og autohandel er de brancher, der indgår i tabel 11, men som ikke optræder i tabel 12. Her er beskæftigelsesfremgangen generelt bremset op eller stagneret det seneste halve år.

Noget overraskende er beskæftigelsen ikke faldet inden for ejendomsmæglervirksomhed, selvom boligmarkedet er stagneret og antallet af handler er gået kraftigt ned i 2007. På den anden side er der i øjeblikket rekord mange ejerboliger til salg, så det er måske først og fremmest erhvervelsen af nye kunder, der har gjort, at denne branche har kunnet holde skindet på næsen. Man kan dog se, at beskæftigelsesfremgangen nu er bremset op inden for Ejendomsmæglervirksomhed. Det vise figur 5.

Figur 5. Beskæftigelsesudviklingen i Ejendomsmæglervirksomhed

Anm.: Egen sæsonkorrektion hvor trenden er udtrukket fra sæsonkorrektionen.
 Kilde: AERådet pba. Specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Kommer der ikke snart mere gang i omsætningen på boligmarkedet, må man forvente, at tendensen i beskæftigelsen bliver negativ. Konsekvensen af, at beskæftigelsen ikke er faldet trods den faldende omsætning på boligmarkedet, må være, at produktiviteten er faldet for ejendomsmæglerne – hvis ellers output måles ved antallet af handler.

Bund 10 private servicebrancher

Tabel 13 viser de ti private servicebrancher, der beskæftigelsesmæssigt har klarer sig dårligst under opsvinget. Lufttransport har tabt 2.300 fuldtidsbeskæftigede, svarende til 17¾ pct. af beskæftigelsen. Engroshandel med maskiner og udstyr, Tankstationer og Engroshandel med korn og foderstoffer har tabt mellem 1.000 og 2.000 fuldtidsbeskæftigede. At antallet af fuldtidsbeskæftigede på tankstationer er reduceret med 36 pct. i perioden, skyldes formentlig, at nogle virksomheder har skiftet branche eller også, at der er sket fusioner mellem virksomheder fra forskellige brancher.

Tabel 13. Bund 10 Private servicebrancher

	Ændring		Andel af beskæftigelse	
	1.000	Pct.	2003	2007
Lufttransport	-2,3	-17,7	0,6	0,5
Engrosh. m. maskiner og udstyr	-1,9	-4,2	2,1	1,9
Tankstationer ¹⁾	-1,6	-36,1	0,2	0,1
Engrosh. m. korn og foderstof	-1,2	-22,0	0,2	0,2
Engrosh. m. fødevarer og tobaksvarer	-0,6	-3,8	0,8	0,7
Post og tele	-0,5	-1,2	2,1	1,9
Specialforretninger med fødevarer	-0,4	-7,4	0,3	0,2
Finansiell service	-0,4	-8,2	0,2	0,2
Ejendomsudlejning	-0,1	-0,9	0,7	0,6
Jernbane- og busdrift	0,0	0,2	0,9	0,8

1) Faldet for Tankstationer afspejler formentlig, at nogle virksomheder har skiftet branche eller også, at der er sket fusioner til andre brancher.

Anm.: Udviklingen måles ved trenden fra den sæsonkorrigerede beskæftigelse. Andel beskæftigede måler branchens andel af den samlede beskæftigelse i 2003 og 2007.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Bund 10 afspejler i nogen grad øget rationaliseringer og ændringer i virksomhedsstrukturer bl.a. som følge af øget konkurrence – det gælder fx luftfart samt Post og tele. At Engrosh. m. maskiner og udstyr ligger i ”toppen” af bunden, kan afspejle, at de danske virksomheder i højere grad end tidligere selv køber maskiner og udstyr i udlandet frem for at gå via en dansk grossist.

Tabel 14 viser de ti private servicebrancher, der har klaret sig dårligst det seneste halve år. Halvdelen af brancherne - herunder ”top” 4 - er gengangere fra tabel 13. Nye er Anden engroshandel, Varehuse og stormagasiner, Forskning og udvikling, Rengøringsvirksomhed, og Engrosh. m. træ og byggematerialer.

Tabel 14. Bund 10 seneste halvår

(fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere)	Vinterhalvår 06 – sommerhalvår 07	
	Ændring 1.000	Ændring Pct.
Tankstationer ^{1)*}	-0,7	-18,8
Post og tele*	-0,6	-1,4
Engrosh. m. fødevarer og tobaksvarer*	-0,3	-1,9
Engrosh. m. korn og foderstof*	-0,2	-3,9
Anden engroshandel	-0,2	-1,7
Varehuse og stormagasiner	-0,2	-0,9
Forskning og udvikling	-0,1	-1,3
Rengøringsvirksomhed	-0,1	-0,5
Lufttransport *	-0,1	-1,2
Engrosh. m. træ og byggematerialer	-0,1	-0,7

1) Faldet for tankstationer afspejler formentlig at nogle virksomheder har skiftet branche eller også, at der er sket fusioner til andre brancher.

* gengangere fra tabel 14.

Anm.: Sæsonkorrigerede tal.

Kilde: AErådet pba. specialudtræk fra Danmarks Statistik.

Udviklingen inden for Varehuse og stormagasiner og Rengøringsvirksomhed kan være et varsel om, at nye tider er på vej for dansk økonomi for det private forbrug og forretningsservice, hvor der ikke er lige så meget gang i den, som der har været. Faldet for Engrosh. m. træ og byggematerialer afspejler meget godt den begyndende stagnation og vending inden for bygge- og anlægssektoren generelt.

Til tabel 13 og 14 skal det yderligere bemærkes, at beskæftigelsesfaldet inden for luftfart ser ud til at være stoppet i 2007. Det kan være et tegn på, at strukturtilpasningerne som følge af den skærpede konkurrence inden for luftfart er ved at være tilendebragt.

Samlet er det i høj grad de private serviceerhverv der har trukket den samlede beskæftigelsesfremgang i dansk økonomi under det nuværende opsving. Beskæftigelsesindikatoren peger på fortsat fremgang for beskæftigelsen i de private serviceerhverv i 4. kvartal 2007, og det er også forventningen, at beskæftigelsen på overordnet plan her vil fortsætte med at stige til næste år, dog med noget mindre hastighed end det, vi har set i år og de foregående år. Det afspejler afmatningen på boligmarkedet, en mere afdæmpet udvikling i det private forbrug samt generelt lidt mindre aktivitetsfremgang i de danske virksomheder.

Appendiks 1. ATP-statistikken

Der skal betales ATP-bidrag for alle lønmodtagere mellem 16 og 66 år, der arbejder mere end 9 timer pr. uge. Der er tre ATP-bidragssatser, der for den private sektor følger antallet af arbejdstimer (9-17 timer, 18-26 timer og mere end 26 timer). For den offentlige sektor følger indbetalingen overenskomstmæssige aftaler.

Beskæftigelsestallene i ATP-statistikken beregnes ved at dividere de samlede ATP-indbetalinger med satsen for en „fuldtidsbeskæftiget“ (mere end 26 timer).

Hidtil har den detaljerede beskæftigelsesopgørelse kunne udtrækkes på 111-brancher, men der har det seneste år været problemer med brancherne under offentlig forvaltning og service (hvor primært den offentlige sektor ligger). Af de 111 brancher kan de 14 brancher, der ligger under offentlig forvaltning og service, ikke længere opgøres separat.

ATP-statistikken er løbende påvirket af forsinkede indbetalinger og betalingsforskydninger. Det giver for nogle brancher store forskydninger i den sæsonkorrigerede beskæftigelse. For at undgå beskæftigelsesændringer, der ikke har nogen økonomisk forklaring vælger AErådet at se på den halvårslige eller trendmæssige udvikling i beskæftigelsen.